

Nr 161.

Av herr Hjalmarson m. fl., om utredning för utformande av en plan för civilförsvarets upprustning.

I den för budgetåret 1953/54 framlagda statsverkspropositionen har av civilförsvarets anslagsäskanden på 152 milj. kronor upptagits 42 milj. kronor. Detta innebär att civilförsvaret jämfört med innevarande budgetår får sina anslag på driftbudgeten minskade från 48 milj. till 42 milj. kronor.

Vår försvarsberedskap inom civilförsvaret är i själva verket långt ifrån tillfredsställande. Det finns tyvärr skäl ifrågasätta om vårt civilförsvaret i ett kritiskt läge äger de resurser, som fordras för att kunna möta de påfrestningar, vilka ett totalt krig utsätter civilbefolkningen för.

De största bristerna inom civilförsvaret är brist på utbildad personal, bristande materielltillgång samt bristande skyddsrumstillgångar.

Vad speciellt skyddsrummen angår är det efter tillkomsten av atombombvapnet särskilt angeläget att tillgodose behovet av fullträffsäkra skyddsrum. Antalet erforderliga skyddsrumspplatser uppgår enligt civilförsvarsstyrelsens beräkningar till omkring 1 100 000 stycken. Genom de t. o. m. innevarande år lämnade anslagen håller skyddsrum för närvarande på att anordnas för omkring 70 000 människor. Färdigställandet av dessa kommer att ske under budgetåret 1953/54 med de till detta ändamål anvisade beloppen. Några nya fullträffsäkra skyddsrumbyggen kan f. n. icke igångsättas. Härtill kommer anordnandet av fullträffsäkra ledningscentraler och fullträffsäkra skyddsrum för det allmänna civilförsvarets enheter. Av de förra har halva antalet påbörjats. Till de senare har ännu inte några anslag beviljats vilket även gäller anordnandet av normalskyddsrum.

Främst beträffande materielanskaffningen framträder en påtaglig brist på planmässighet i uppbyggnaden, men bristerna på detta område återverkar i sin tur på övriga delar av civilförsvaret. Det genomgående draget vid materielanskaffningen till övriga försvarsgrenar är, att denna anskaffning sker efter en plan av varierande tidslängd. Civilförsvarsstyrelsen har vid upprepade tillfällen framhållit nödvändigheten av att en planmässig anskaffning sker även för dess räkning. Ett sådant förfarande ger långt större möjligheter att skapa fasthet ur organisationssynpunkt. Det ger även stora fördelar ur ekonomisk och administrativ synpunkt.

I många fall är det nödvändigt och prismässigt fördelaktigt att placera stora beställningar och alltså ha relativt stora belopp tillgängliga. Så har skett beträffande övriga försvarsgrenar. Något skäl för att för civilförsvarets del frångå denna princip föreligger ej.

Man kan i detta fall lösa problemet genom att lämna beställningsbe-

myndigande. Då yrkande härom framställts från civilförsvarsstyrelsen har som skäl mot ett sådant förfarande anförts att civilförsvarets anslag varit av alltför ringa storleksordning. Under återopande av de omständigheter som föreligger i dag med hänsyn till vår försvarsberedskap anser vi att det finns skäl för en omprövning av denna ståndpunkt.

Under en följd av år har det rått en stor disproportion mellan civilförsvarsmyndigheternas petita och på Kungl. Maj:ts förslag beviljade anslag. Detta förhållande liksom bristen på planmässighet vid civilförsvarets uppbyggnad visar att en fast grundad ståndpunkt beträffande civilförsvarets uppgifter och däremot svarande anslagsbehov icke föreligger.

Det är därför önskvärt att dessa primära frågor snarast utredes så att en samlande lösning beträffande både civilförsvarets ekonomiska ram och inriktningen av dess uppbyggnad kan skapas.

En dylik utredning bör bestämma civilförsvarets nuvarande och inom överskådlig tid tillkommande uppgifter såsom en del av det totala försvaret, fastställa vilka resurser som civilförsvaret behöver för att lösa dessa uppgifter och beräkna däremot svarande anslagsbehov. Utredningen bör från dessa utgångspunkter utforma en på längre sikt lagd upprustningsplan för förbättring av civilförsvarets personella och materiella resurser, varvid särskilt bör undersökas, i vilken utsträckning systemet med beställningsbemyndiganden bör komma till användning.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om snar utredning beträffande civilförsvarets uppgifter och anslagsbehov inriktad på att utforma en plan för civilförsvarets upprustning.

Stockholm den 27 januari 1953.

Jarl Hjalmarson.

Erik Hagberg
i Malmö.

E. Birke.

Elis Håstad.

Martin Skoglund.

Folke Kyling.

T. G. v. Seth.

Ernst V. Staxäng.